

POSTANOWIENIE

11 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi M.M. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 16 grudnia 2022 r., VI ACa 381/19 (VI WSC 180/24),
wydanego w sprawie z powództwa M.M.
przeciwko Szpitalowi w W.
o zapłatę,

oddala wniosek o uzupełnienie postanowienia.

(M.M.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 kwietnia 2026 r. Sąd Najwyższy odrzucił skargę M.M. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 grudnia 2022 r., gdyż nie zawierała elementu obligatoryjnego w świetle art. 424⁵ § 1 k.p.c., a mianowicie określenia przepisu prawa, z którym wyrok ma być niezgodny i uprawdopodobnienia, że przez jego wydanie skarżącemu wyrządzona została szkoda.

Równocześnie Sąd Najwyższy przyznał autorowi skargi adwokatowi A.Z. kwotę 1.350 zł podwyższoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu wywołanym skargą. Jako podstawę tego rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy powołał § 2 pkt 1, § 4 ust. 1-3, § 16 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 4 rozporządzenie Ministra

Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2026 r., poz. 87; dalej - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r.).

We wniosku z 27 kwietnia 2026 r. adwokat A.Z. jako pełnomocnik z skarżącej urzędu wniósł o uzupełnienie postanowienia z 9 kwietnia 2026 r. w pkt 3 i przyznanie mu dalszej kwoty 6.750 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną skarżącej, powiększonej o podatek od towarów i usług oraz kwoty 116,85 zł tytułem poniesionych niezbędnych i udokumentowanych wydatków adwokata z urzędu (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 351 k.p.c. jest podstawą uzupełnienia orzeczenia na wniosek, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania albo nie zamieścił w nim dodatkowego rozstrzygnięcia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu. Dotyczy to też rozstrzygnięcia o kosztach postępowania i o wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego stronę z urzędu, z uwzględnieniem art. 108¹ k.p.c.

Według art. 108 § 1 k.p.c., mającego zastosowanie w niniejszym postępowaniu w związku z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Odnosi się to także do wynagrodzenia pełnomocnika reprezentującego stronę z urzędu, gdyż o odpowiedzialności za jego pokrycie decyduje wynik postępowania w sprawie (art. 98-104 i art. 122 k.p.c.).

Stosownie do art. 109 § 1 zdanie drugie k.p.c. o kosztach należnych stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego sąd orzeka z urzędu. Gdy strona jest zastępowana profesjonalnie, zastosowanie znajduje zdanie pierwsze powołanego przepisu, w którym ustawodawca przewidział wygaśnięcie roszczenia o zwrot kosztów, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Przepis art. 109 § 1 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniach, w których sąd może wydać kończące je orzeczenie na posiedzeniu niejawnym,

a zatem w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym, a w związku z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Fachowy pełnomocnik strony, liczący się z możliwością wydania w tych postępowaniach na posiedzeniu niejawnym orzeczenia je kończącego (odrzućcie środka prawnego, odmowa przyjęcia środka do rozpoznania, a na następnym etapie – orzeczenie o zasadności środka prawnego), powinien złożyć stosowne wnioski o zasądzenie na rzecz strony kosztów oraz o przyznanie mu wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną z urzędu w samym środku prawnym lub odpowiedzi na ten środek, gdyż na złożenie każdego kolejnego pisma w takim postępowaniu musi uzyskać zezwolenie przewodniczącego.

W myśl § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej musi nadto jeszcze zawierać oświadczenie, że wynagrodzenie pełnomocnika nie zostało zapłacone w całości lub w części.

Reprezentujący powódkę z urzędu adwokat A.Z. ustanowiony został dla niej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 lutego 2025 r.

W sprawie, w której zapadł zaskarżony przez powódkę wyrok powódka żądała kwotę 300.000 zł zadośćuczynienia i kwoty 85.680 zł tytułem odszkodowania. Ta sprawa została zakończona, także rozstrzygnięciem o kosztach.

Działający za powódkę pełnomocnik z urzędu w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia określił wartość przedmiotu zaskarżenia tym środkiem na kwotę 8.217 zł, odpowiadającą kosztom zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (7.217 zł) i kosztom postępowania apelacyjnego i zażaleniowego (1.000 zł). O innej szkodzi, która miałaby być jej wyrządzona przez wydanie zaskarżonego wyroku powódka ani nie twierdziła, ani jej nie uprawdopodobniła, co było jedną z okoliczności decydujących o odrzuceniu tej skargi. Wartość przedmiotu sporu w prawomocnie zakończonym postępowaniu i w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, które wszczynane jest nie inaczej jak tylko na potrzeby późniejszego

postępowania o odszkodowanie, nie jest tożsama. Skoro wartość przedmiotu zaskarżenia skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynosiła – zgodnie z twierdzeniami na ten temat fachowego pełnomocnika skarżącej – 8.217 zł, to wynagrodzenie pełnomocnika zostało określone w stawce adekwatnej do tej wartości.

Pełnomocnik reprezentujący powódkę z urzędu wnioskował wprowadzić w skardze o przyznanie mu kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu wedle norm przepisanych w wysokości 150 %, lecz skoro skarga przygotowana została tak, że brak było podstaw do jej merytorycznego rozpoznania, to żądanie podwyższenia pełnomocnikowi wynagrodzenia za jej sporządzenie nie znajdowało uzasadnienia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 marca 2012 r., II PK 286/11, z 8 grudnia 2021 r., I CNP 42/17 i przytoczone tam orzecznictwo).

Pełnomocnik reprezentujący powódkę z urzędu w skardze sygnalizował, że podczas rozprawy przed Sądem Najwyższym przedstawi dodatkowo wykaz niezbędnych wydatków, które poniósł w związku z niesioną pomocą prawną, które nie zostały uiszczone w całości ani w części, lecz pominął, że te skargi są co do zasady rozpoznawane na posiedzeniach niejawnych (art. 424¹⁰ k.p.c.) i to pod warunkiem, że dojdzie do ich przyjęcia do rozpoznania. Zestawienie niezbędnych wydatków pełnomocnika z urzędu powinno być zatem przedstawione już przy skardze.

W świetle powyższego, wniosek o uzupełnienie wynagrodzenia pełnomocnika podlegał zatem oddaleniu.

Marta Romańska

(M.M.)

[r.g.]